

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monvmenta Paderbornensia

Ferdinand <II., Paderborn, Bischof>

Paderbornae, 1669

Benevolo Lectori S.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11425

Benevolo Lectori S.

Flueramus monumenta nostra, cum à Decano, & Collegio Cathedrali Osnabrugensi, sæpius desiderata Caroli Magni diplomata, & donationum literæ ex arcano tabulario nobiscum communicantur, quas ipse Carolus M. propria manu subscriptas, & annulo suo signatas olim Ecclesiæ Osnabrugensi, & Wihoni primo eius Episcopo dedit. Hæ postquam ad Ferdinandum Episcopum ac Principem Paderbornensem, & Coadjutorem Monasteriensem perlatæ fuerunt, nihil ille, pro eminente inter Germaniæ Antistites ac Principes doctrina, acceptius, nihil, pro singulari antiquitatis cognitione ac studio, antiquius habuit, quam ut ab omni mendo purgatas publicæ luci, & communi bono impertiret. Ac licet secundi diplomatis autographum vetustate exoletum, læsum etiam alicubi fuerit, ita tamen, ut legi potuerit, integrum mansit, majorque labor fuit, in prisco ævi illius charactere enodando. Quo in genere cum ipse Princeps apprime versatus esset, facem lectioni accendit, adhibitisque testibus viris eruditis, utrumque diploma suæ integritati, ac fidei reddidit. Primum Ertvinus Ertmannus interpolatum tantummodo, mutilumque in suo Chronico Osnabrugensi tradit, alterum nec ipse, nec Crantzius, nec Miræus aliique tam exactum dedere, quàm hic ex ipso autographo iisdem planè verbis editum legitur. Cæterum duplex nobis horum diplomatum publicandorum causa fuit. Altera ut quæ in monumentis saltus Teutoburgiensi, & deserti Sennæ, de Osneggo & Sinedi memoravimus, hic benevolus Lector certius cognoscat. Altera ut Caroli M. liberalitatem ac munificentiam erga primos Saxoniarum Episcopos testatorem exhiberemus; Nec enim desunt huius sæculi scriptores, in primis ex adversa religione Gryphiander tract. de Weichb. c. 9. Winckelmannus lib. 2. de Not. Saxon. veteris, c. 5. & 9. aliique post Lehmannum in Chron. Spiren. lib. 3. qui, ut jurisdictionem Episcoporum, eorumque Regalia jura convellant, aut ab Ottone M. primum communicata persuadeant, Caroli M. diplomata supposititia, adulterina, & à Catholicis scriptoribus mala fide obtrusa, quin omnia Caroli M. privilegia nullibi, nisi in iactatione vulgi extare, temere audent asserere. Inter quæ cum primis reputant diploma Caroli M. Ecclesiæ Bremensi datum, recitatumque ab Adamo Bremensi in historia sua. Extræ & Ferdensis Ecclesiæ diploma similis prope formæ, ac fidei à Carolo M. consignatum; utrumque à nobis, veri fiduciâ, ad ingressum initiumque monumentorum supra allatum est. Neque aliud ferè obtendunt adversarii, quam quod annus Incarnationis Dominicæ contra ævi illius morem adscriptus; qui etsi aliena manu accesserit, non proinde totum diplomam invalidum damnandumve. Certe ea diplomata si, ut nos facimus, ex nativo suo colore, formaque scribendi protulissent, nulla facile dubitatio intervenire posset. Enimvero Osnabrugensis Ecclesiæ diplomata, quæ hic sistimus, aut fidem obtinent, aut nulla humana fides ex Casarum tabulis asserta valere debet. Leget igitur hic prudens antiquitatis æstimator ampla Episcopi bona, & privilegia, omne Regale, vel Sæculare iudicium in subiectos sibi homines eidem donatum, & perpetuam de Regia potestate confirmatam absolutionem. Hic adversarii, qui tam iniquis oculis Sæcularem ac Regalem

Episcoporum jurisdictionem aspiciunt, gratum nobis fecerint, si antiquiora, aut his similia à Carolo M. secularibus Principibus donata privilegia in medium attulerint. Haud interim dubium, quin reliquis Saxoniae Episcopis, primæ donationum tabulæ, pari forma & liberalitate, iisdemque privilegijs à Carolo M. datæ, & consignatæ fuerint, quas aut temporum injuria subtraxit, aut vetustas abolevit, nisi inter tabularia adhuc pressæ teneantur. Nobis monumenta concludere non ante visum fuit, quàm & hoc Carolinæ liberalitatis monumentum cæteris haud ignobilius accederet, & ad posteritatis memoriam consecraretur.

Privilegium Caroli M. Imp. Osnabrugensi Ecclesie datum XIII. Kal. Jan. An. III. Imperij,

qui est annus Christi 803.

IN nomine Patris & Filij & Spiritus sancti Karolus serenissimus augustus a Deo coronatus magnus pacificus imperator romanum gubernans imperium qui & per misericordiam Dei rex francorum & langobardorum. Quicquid enim locis sanctorum venerabilium ob amorem domini nostri Ihesu Christi & reverentiam sanctorum cedimus vel condonamus hoc ad mercedis augmentum vel stabilitatem regni nostri in Dei nomine pertinere confidimus. Igitur notum sit omnibus fidelibus presentibus scilicet & futuris qualiter donamus ad basilicam sancti Petri principis Apostolorum & sanctorum martirum Crispini & Crispiniani quam nos construximus in loco Osnabrugki & corpora illorum illuc transtulimus ubi præest vir venerabilis Wiho episcopus omne regale vel seculare iudicium super suos servos & liddones & liberos malman & mundman & omnes utriusque sexus homines eidem ecclesie pertinentes quos modo possidet vel deinceps adquisierit & perpetuam de regia potestate confirmamus absolutionem ita ut nullus iudex publicus dux comes vel vicecomes vel scultetus sive missi dominici per tempora discurrentes loca illius episcopatus ad placita habenda vel freda exigenda & parafreda aut aliquem de præscriptis eidem ecclesie pertinentem ad sua placita bannire vel ad mortem usquam terrarum dijudicare vel aliquo modo ullo unquam tempore aggravare audeant. Sed liceat præfato episcopo suisque successoribus & suo advocato res prædictæ ecclesie cum omnibus sibi pertinentibus quieto ordine possidere ordinare atque disponere. **Et ut hæc auctoritas firmior ha-**

bcatus

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]